

مدیریت سازماندهی پژوهش

فراخوان رشد ششم

مدرسه‌ی علمیه النقیسه

شهرستان اصفهان

موضوع:

تساهل و تسامح در نقش مادری

استاد:

سرکار خانم محبوبه پیمانی

گردآورندگان:

شهربانو زارعی

اعظم امجدفر

هدی عبیدی

نام گروه:

مصباح الهدی

حوزه علمیه خواهران نقیسه

تابستان ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

تسامح و تساهل یکی از شیوه های تربیتی است به معنای آسان گیری همراه با قانونمندی که مادر می تواند در رسیدن به اهداف تربیتی از آن بهره ببرد. که در فرمایشات معصومین علیهم السلام نیز اشاره شده و مورد توجه روانشناسان شرق و غرب بوده است. شناخت خصوصیات و نوع رفتار مادر، فرزند و آگاهی از روشهای تربیت از جمله تسامح و تساهل برای مادر ضروری می باشد. موارد اعمال تسامح و عدم اعمال آن در تربیت دینی و اجتماعی، در دوران کودکی ؛ هفت سال اول ، دوران نوجوانی ؛ هفت سال دوم و دوران جوانی ؛ هفت سال سوم متفاوت می باشد . در هفت سال اول لزوم استفاده از این روش بیشتر است ولی در هفت سال دوم و سوم رنگ دیگری دارد و در برخی موارد نابجا و مضر می باشد که در این مقاله به آن پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: تساهل و تسامح، تربیت، مادر

فهرست مطالب

مقدمه	۵
-------	---

فصل اول: مفهوم شناسی

۱-۱- مفهوم تربیت و نقش مادری	۷
۲-۱- انواع مادران	۹
۳-۱- انواع کودکان	۱۳
۴-۱- ترکیب و تطبیق انواع کودکان و مادران	۱۴
۵-۱- مفهوم تساهل و تسامح	۱۷
۶-۱- زیان های آزادی و محدودیت مطلق	۱۷

فصل دوم: موارد اعمال تساهل و تسامح مادر

۱-۲- کودکی دوران امیری و سیادت	۲۱
۲-۱-۱- تربیت دینی کودک	۲۲
۲-۱-۱-۱- نماز و عبادات	۲۴
۲-۱-۱-۲- حجاب و نوع پوشش	۲۴
۲-۱-۱-۳- موسیقی	۲۴
۲-۱-۲- تربیت اجتماعی	۲۵
۲-۱-۲-۱- کنجکاوی	۲۵
۲-۱-۲-۲- بازی	۲۷
۲-۱-۲-۳- مسوولیت پذیری	۲۹
۲-۱-۲-۴- تغذیه و امنیت جسمی	۲۹
۲-۱-۲-۵- پول توجیبی	۳۰
۲-۲- نوجوانی دوران اطاعت	۳۱
۲-۲-۱- نظم پذیری	۳۲
۲-۲-۲- مسوولیت پذیری نوجوان	۳۳
۲-۲-۳- امور تحصیلی	۳۴

فصل سوم : موارد عدم اعمال تساهل و تسامح مادر

۱-۳- کودکی

- ۳۶..... ۱-۳-۱ گفتار و رفتار نامطلوب
- ۳۸..... ۳-۱-۲ حسادت
- ۴۰..... ۳-۱-۳ ضایع کردن حقوق دیگران
- ۴۱..... ۳-۱-۴ دروغگویی
- ۴۳..... ۳-۱-۵ نظم و انضباط
- ۴۴..... ۳-۱-۶ دزدی
- ۴۵..... ۳-۱-۷ رسانه و فضای مجازی

۲-۳- نوجوانی

- ۴۶..... ۳-۲-۱ تربیت دینی
- ۴۷..... -نماز و عبادات
- ۴۸..... ۳-۲-۲ تربیت اجتماعی
- ۴۸..... ۳-۲-۲-۱ گفتار و رفتارهای نامطلوب
- ۴۹..... ۳-۲-۲-۲ معاشرت با دوستان
- ۵۰..... ۳-۲-۲-۳ رسانه و فضای مجازی

۳-۳- جوانی

- ۵۳..... ۳-۳-۱ تربیت دینی جوانان
- ۵۴..... ۳-۳-۲ تربیت اجتماعی
- ۵۴..... ۳-۳-۲-۱ انواع پوشش ظاهری
- ۵۶..... ۳-۳-۲-۲ سیگار و مواد مخدر
- ۵۷..... ۳-۳-۲-۳ ارتباط با جنس مخالف
- ۵۸..... نتیجه گیری
- ۵۹..... فهرست منابع

نتیجه‌گیری

تربیت امری مهم و تدریجی است که برای رسیدن به حد کمال آن نیازمند روش‌ها و فنون مختلفی است. تسامح و تساهل یکی از ترفندهای تربیتی در نحوه برخورد با کودک است و هر مادری بایسته است از این روش و نحوه استفاده از آن در سنین مختلف آگاهی داشته باشد.

این تحقیق سعی داشته است موارد تسامح و عدم آن را بررسی نماید. تسامح و تساهل در دوران کودکی که دوران سیادت فرزند است امری گریزناپذیر می‌باشد و نیاز به صبر و حلم مادر دارد تا از اشتباهات و خطاهای کوچک و بزرگ او با شیوه‌ای مناسب و اصولی عبور نماید. در جایی شدت عمل لازم است و جای دیگر چشم‌پوشی و نادیده گرفتن خطا.

اگر این آزادی مشروط و سهل‌گیری به موقع در هفت سال اول اعمال شود فرزند در نوجوانی فردی آرام و منطقی و بانشاط خواهد بود و تنش و اختلاف نظر به حداقل خواهد رسید و همچنین اگر دوران نوجوانی که دوران آموزش و تأدیب است به خوبی طی شود و دوران بلوغ سیر سالمی داشته باشد انتظار می‌رود جوانی با کمالات اخلاقی تربیت شود که قابلیت مشورت و وزارت را داشته باشد و بتواند مسئولیت زندگی را به عهده گیرد. باید دانست حمایت، تأیید و احترام به رأی جوان باعث رشد و کمال او خواهد بود و او را از دامها و آسیبهای احتمالی مصون خواهد داشت.

آنچه مسلم است تساهل و تسامح در دوران کودکی بیشتر نمود دارد و سلاخی کارساز برای مادر است ولی در دوران نوجوانی و جوانی به حداقل می‌رسد و عدم تساهل و تسامح را می‌طلبد.

فهرست منابع :

* قرآن

* نهج البلاغه، ترجمه فیض الاسلام

- ۱- آقا تهرانی، مرتضی، حیدری کاشانی، محمد باقر، (۱۳۸۹) تربیت کودک مهدوی، تهران، نشر کتاب یوسف.
- ۲- ابن بابویه، محمد بن علی (شیخ صدوق) محقق و مصحح علی اکبر غفاری، (۱۴۱۳ ق)، ج ۱، قم انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
- ۳- ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، ترجمه محمد باقر کمره‌ای، تهران، نشر کتابچی.
- ۴- آکاوی، استفان، (۱۳۸۰) هفت عادت خانواده‌های کامروا، مترجم شاهرخ مکوند حسینی، داوود محب علی، تهران، انتشارات رشد.
- ۵- آمدی، عبدالواحد بن محمد، (۱۳۶۶) غررالحکم و دررالحکم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.
- ۶- افروز، غلامعلی، (۱۳۷۱) روانشناسی و تربیت کودکان و نوجوانان، تهران، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان،
- ۷- امینی، ابراهیم، (۱۳۷۶) آئین تربیت، تهران، انتشارات اسلامی.
- ۸- بروجردی، حسین، منابع فقه شیعه (ترجمه جامع احادیث شیعه)، ج ۲۶، مترجم جمعی از فضلا، تهران، انتشارات فرهنگ، بی‌تا.
- ۹- پیاز، ژان، زندگی و پرورش کودک، ترجمه عنایت... شکیباپور، تهران، انتشارات نیما، بی‌تا.
- ۱۰- پیاز، ژان و اینهلدر، باریل، (۱۳۷۳) روانشناسی کودک، ترجمه زینب توفیق، تهران، نشر نی.
- ۱۱- تنه کار، محسن، (۱۳۸۹) مهم‌ترین وظایف والدین، قم، نشر نسیم حیات.
- ۱۲- حجتی، سید محمد باقر، (۱۳۵۹) سه گفتار پیرامون برخی از مسائل تربیتی، تهران، نشر فرهنگ اسلامی.
- ۱۳- حاجی ده آبادی، محمد علی، (۱۳۷۷) درآمدی بر نظام تربیتی اسلام، قم، نشر مرکز جهانی علوم اسلامی.

۱۴- حرعاملی، محمد بن حسن، (۱۳۸۲ق) وسائل الشیعه الی التحصیل مسائل الشیعه، جلد ۷، انتشارات مکتب اسلامی.

۱۵- حسینی (بیرجندی) سید مهدی، (۱۳۷۵) مشاوره و راهنمایی در تعلیم و تربیت اسلامی، تهران، انتشارات امیرکبیر.

۱۶- حسینی دشتی، سید مصطفی (۱۳۸۵) معارف و معاریف (دائرةالمعارف جامع تشیع)، ج ۴، تهران، موسسه فرهنگی آرایه .

۱۷- حسینی زاده، سید علی، حاجی ده آبادی، محمد علی، (۱۳۸۶) بررسی مسائل تربیتی جوانان در روایات، تهران، نشر پژوهشکده حوزه و دانشگاه .

۱۸- داستان پور، محمد، (۱۳۹۶) من و دوست... ام، (چاپ دوم)، اصفهان، انتشارات حدیث راه عشق.

۱۹- داوودی، محمد، اعرفی، علیرضا، سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت تربیت دینی، نشر پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

۲۰- دروتی ریچ، (۱۳۹۱) کلیدهای پرورش مهارت های اساسی زندگی در کودکان و نوجوانان، مترجم اکرم قیطاسی، انتشارات صابرین .

۲۱- دلشاد تهرانی، مصطفی، (۱۳۷۷) سیری در تربیت اسلامی، مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر.

۲۲- ژاله فر، تقی، (۱۳۸۲) مبانی روانشناسی، زنجان، انتشارات نیکان.

۲۳- سید علوی، سید ابراهیم، (۱۳۶۲) اینگونه تربیت کنیم، انتشارات راه امام.

۲۴- طاهرزاده، اصغر، (۱۳۸۷) زن آنگونه که باید باشد، اصفهان، لب المیزان.

۲۵- طباطبایی، سید محمد حسین، (۱۳۵۴) سنن النبی، ترجمه محمد هادی فقهی، تهران، نشر اسلامی.

۲۶- شرفی، محمد رضا، (۱۳۸۵) خانواده متعادل، تهران، انتشارات انجمن اولیا و مربیان .

۲۷- (۱۳۷۱) با فرزند خود چگونه رفتار کنیم؟ چشم اندازی بر مراحل رشد و تحول و فرایند تربیت از ولادت تا نوجوانی، تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی .

۲۸- طبرسی، حسن بن فضل، (۱۳۷۰) مکارم اخلاق، قم، ناشر: الشریف الرضی.

- ۲۹- علیشیری، سعید، موسوی زاده، احترام السادات، (۱۳۹۴) فضاهای مجازی تهدید یا فرصت، (چاپ دوم)، انتشارات کیاراد.
- ۳۰- قائمی امیری، علی، (۱۳۷۰) خانواده و نیازمندی های کودک، تهران، (چاپ دوم)، انتشارات امیری.
- ۳۱-.....، (۱۳۷۹) حدود آزادی در تربیت، تهران، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان.
- ۳۲-.....، بازسازی و تربیت کودکان، انتشارات امیرکبیر، چاپ هشتم، بی تا.
- ۳۳-.....، (۱۳۵۵) خانواده و تربیت کودک، تهران، انتشارات امیری.
- ۳۴-.....، نقش مادر در تربیت، قم، انتشارات مرکز مطبوعاتی دار التبلیغ اسلامی، بی تا.
- ۳۵- کاظمی، محسن، (۱۳۸۵) چگونه فرزند نابغه داشته باشیم، ج ۲، قم، انتشارات میم.
- ۳۶- کریمی، عبدالعظیم، هشدارها و نکته های تربیتی (تربیت از زاویه دیگر)، تهران، نشر انجمن اولیاء و مربیان، بی تا.
- ۳۷- کریمی تبار، محمد علی، (۱۳۷۶) الگوی تربیت کودکان و نوجوانان، قم، (چاپ دوم)، انتشارات پیام مهدی.
- ۳۸- کرومبولتز، جان دی، کرومبولتز، هلن بی، (۱۳۸۲) تغییر رفتارهای کودکان و نوجوانان، مترجم یوسف کریمی، (چاپ یازدهم)، تهران، انتشارات مؤسسه فرهنگی فاطمی.
- ۳۹- کلینی، محمد بن یعقوب، (۱۳۷۲) اصول کافی، ج ۲ و ۵ و ۱۵، ترجمه محمد باقر کمره ای، (چاپ دوم)، انتشارات اسوه.
- ۴۰- گری، جان، (۱۳۹۰) بچه های بهشتی، مترجم شیرین یزدانی، رشت، انتشارات ارمغان گیلار.
- ۴۱- گلدستاین، رابین، جنت گالانت، (۱۳۹۴) راهنمای کامل والدین کلیدهای تربیت و طرز برخورد با کودکان از ۶ تا ۹ سالگی، ترجمه فرزانه قائدی، (چاپ سوم)، نشر ملینا.
- ۴۲-.....، (۱۳۹۴) راهنمای کامل والدین کلیدهای تربیت و طرز برخورد با کودکان ۱۰ تا ۱۳ سالگی، ترجمه فرزانه قائدی، (چاپ سوم)، نشر ملینا.

- ۴۳-..... (۱۳۹۴) راهنمای کامل والدین کلیدهای تربیت و طرز برخورد با نوجوانان، ترجمه فرزانه قائدی، نشر ملینا.
- ۴۴-مجلسی، محمد باقر، (۱۴۲۷ ق) بحارالانوار، ج ۴۳، قم، انتشارات فقه.
- ۴۵-مک گراو، فیلیپ (دکتر فیل)، (۱۳۸۸) روانشناسی خانواده موفق، مترجم محمد مهدی شریعت باقری، تهران، انتشارات دانژه.
- ۴۶-نجاتی، حسین، (۱۳۷۱) روانشناسی رشد، مؤسسه مهشاد.
- ۴۷-پایان نامه سطح ۲، رجبی، زهره، تربیت دینی کودکان در هفت سال اول.
- ۴۸-مجله پزشکی آسان طب www.asantab.com
- ۴۹- سایت خبرگزاری ایرنا www.irna.ir
- ۵۰-دایره المعارف طهور www.tahoor.com.
- ۵۱-باشگاه خبر نگاران جوان www.khabarngaran.javan.com
- ۵۲-کتابخانه دیجیتال، نرم افزار عروج ، صدحکایت تربیتی.